

คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ศึกษา วิเคราะห์ความสำคัญของเวลาในการศึกษาประวัติศาสตร์ ตัวอย่างการใช้เวลา (ทั้งระบบสุริยคติและจันทรคติ) ช่วงเวลา(เช่นทศวรรษ ศตวรรษ สหัสวรรษ) และยุคสมัยที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย(สมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยประวัติศาสตร์) ศึกษาที่มาของศักราช ตัวอย่างการใช้ศักราช และวิธีการเทียบศักราชตามระบบต่างๆ ที่ปรากฏในเอกสารประวัติศาสตร์ไทย ได้แก่ พ.ศ./ค.ศ./จ.ศ./ม.ศ./ร.ศ. โดยใช้ทักษะของการสังเกต การสำรวจ การคำนวณ การเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์(ว่ามีเรื่องราวใด เกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหน เหตุการณ์ใดเกิดก่อน เหตุการณ์ใดเกิดหลัง เหตุการณ์ใดเป็นเหตุ เหตุการณ์ใดเป็นผล และทำไมจึงเกิดเหตุการณ์นั้นขึ้น) เข้าใจความสัมพันธ์ และความสำคัญของอดีตที่มีต่อปัจจุบันและอนาคต

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ นำวิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ไทยที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเอง(สมัยใดก็ได้เช่นสมัยก่อนประวัติศาสตร์ สมัยก่อนสุโขทัย สมัยสุโขทัย สมัยอยุธยา สมัยธนบุรี สมัยรัตนโกสินทร์) ตัวอย่างการวิเคราะห์หลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยสมัยสุโขทัย ทั้งหลักฐานชั้นต้น และหลักฐานชั้นรอง โดยใช้ทักษะการวิเคราะห์ การตีความ การแยกแยะ การวินิจฉัย การสร้างความรู้ใหม่ การให้เหตุผล การสำรวจ การรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจและเห็นความสำคัญของประวัติศาสตร์ในการดำเนินชีวิต สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวในท้องถิ่นของตนเอง (ความรู้ใหม่ที่ตนสืบค้นได้) และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยในสมัยสุโขทัยจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์

ศึกษาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยก่อนสุโขทัย ในดินแดนไทยโดยสังเขป ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยประวัติศาสตร์ไทย เกี่ยวกับรัฐโบราณในดินแดนไทย เช่นฟูนัน ศรีวิชัย ตามพรลิงก์ ทวารวดี รัฐไทยในดินแดนไทยในช่วงก่อนพุทธศตวรรษที่ 18 เช่น ละโว้ หรือญชัย นครศรีธรรมราช และพัฒนาการของรัฐไทยในสมัยสุโขทัยในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งเสริมความเจริญรุ่งเรืองทั้งปัจจัยภายในและภายนอก พัฒนาการด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคม ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้งความเชื่อมโยงของอาณาจักรสุโขทัย ศึกษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยสมัยสุโขทัย ได้แก่ ภาษา วรรณกรรม ประเพณี ศิลปกรรม การชลประทาน เครื่องสังคโลก ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญ อิทธิพลของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาสมัยสุโขทัยที่มีต่อสังคมไทยในปัจจุบัน โดยใช้ทักษะการรวบรวมหลักฐาน การตรวจสอบข้อเท็จจริง การวิเคราะห์ การวิพากษ์ข้อมูล การตีความ การให้เหตุผล การสังเคราะห์ การนำเสนอด้วยวิธีการต่างๆ (เช่นการทำผังความคิด การจัดนิทรรศการ) ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย เห็นแบบอย่างการกระทำความดีของบรรพบุรุษไทยที่ได้ปกป้องชาติด้วยความเสียสละ เกิดความรัก ความภูมิใจในชาติไทย วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย

ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมทั้งพัฒนาการทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองของประเทศต่างๆในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และความร่วมมือของประเทศสมาชิกในการรวมกลุ่มเป็นสมาคมประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(อาเซียน) ศึกษาความสำคัญของแหล่งอารยธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม อิทธิพลของอารยธรรมโบราณในดินแดนไทยที่มีต่อพัฒนาการของสังคมไทยในปัจจุบัน โดยใช้ทักษะการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีความเปลี่ยนแปลงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน และผลกระทบที่มีต่อสังคมไทย เข้าใจ และอยู่ร่วมกันในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ศ 4.1 ม.1/1 , ม.1/2 , ม.1/3

ศ 4.2 ม.1/1 , ม.1/2

ศ 4.3 ม.1/1 , ม.1/2 , ม.1/3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ศึกษาวิธีประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่างๆ อย่างง่าย ๆ เช่น การศึกษาภูมิหลังของผู้ทำ หรือผู้เกี่ยวข้อง สาเหตุการจัดทำ ช่วงระยะเวลาการจัดทำหรือจัดสร้างหลักฐาน รูปลักษณะของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ว่าเป็นหลักฐานชั้นต้น หรือหลักฐานชั้นรอง (ใครสร้าง สร้างขึ้นเมื่อไหร่ สร้างขึ้นทำไม เชื่อถือได้หรือไม่) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล/สารสนเทศที่อยู่ในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยสามารถวิเคราะห์แยกแยะความจริงกับข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในหลักฐาน รวมทั้งแยกแยะข้อคิดเห็นกับข้อเท็จจริงจากข้อมูล ตัวอย่างการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเอง และหลักฐานสมัยอยุธยา เข้าใจความสำคัญของการวิเคราะห์ตีความข้อมูลจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ ทักษะการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ การตีความ การแยกแยะ การเปรียบเทียบ ทั้งนี้เพื่อให้ตระหนัก และเห็นคุณค่าความสำคัญของประวัติศาสตร์ และวิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ ประเมินคุณค่าของข้อมูลที่มีอยู่อย่างหลากหลายในโลกยุคโลกาภิวัตน์

ศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยาและธนบุรี ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับ การสถาปนาอาณาจักร ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของอาณาจักรอยุธยา พัฒนาการด้านการเมืองการปกครอง สังคม เศรษฐกิจและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ เหตุการณ์สำคัญในสมัยอยุธยา และธนบุรี เช่น การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1 และการกู้เอกราช การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 และการกู้เอกราช ศึกษาวิเคราะห์ ภูมิปัญญาไทยและวัฒนธรรมไทยสมัยอยุธยา และธนบุรี เช่น การควบคุมกำลังคน ศิลปกรรมไทย วิถีกรรมของบรรพบุรุษไทยสมัยอยุธยา และธนบุรี เช่น สมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 สมเด็จพระสุริโยทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช โดยใช้ทักษะการรวบรวม การวิเคราะห์ การอ้างอิง การสังเคราะห์ การสรุป การตีความ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาไทย เห็นความพยายามของบรรพบุรุษที่ปกป้องชาติไทย และสร้างสรรค์ความเจริญสืบต่อมาถึงปัจจุบัน

ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่ส่งผลต่อพัฒนาการของภูมิภาคต่าง ๆ ในทวีปเอเชีย (ยกเว้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) พัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคเอเชีย ความสำคัญของแหล่งอารยธรรมโบราณ และแหล่งมรดกโลกในภูมิภาคเอเชีย และอิทธิพลของอารยธรรมโบราณที่มีต่อภูมิภาคเอเชียในปัจจุบัน โดยใช้ทักษะการสืบค้น การรวบรวมข้อมูล การสรุป การวิเคราะห์ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติที่มีความเปลี่ยนแปลงจากอดีตจนถึงปัจจุบันและผลกระทบที่มีต่อสังคมโลก เข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ศ 4.1 ม.2/1 , ม.2/2 , ม.2/3

ศ 4.2 ม.2/1 , ม.2/2

ศ 4.3 ม.2/1 , ม.2/2 , ม.2/3

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

คำอธิบายรายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ศึกษาและใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์ ในการศึกษาวิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผล และศึกษาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ครอบครัว และท้องถิ่นของตนตามความสนใจ โดยจัดทำโครงการทางประวัติศาสตร์ โดยใช้ทักษะการสังเกต การสืบค้น การสำรวจ การวิพากษ์ข้อมูล การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การสร้างความรู้ใหม่ การให้เหตุผล ทั้งนี้เพื่อฝึกฝนทักษะการใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์สืบค้นเรื่องราวต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ในด้านต่างๆ เกี่ยวกับการสถาปนากรุงเทพระาชธานีเป็นราชธานีไทย ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรือง บทบาทของพระมหากษัตริย์ไทยในราชวงศ์จักรี ในการสร้างสรรค์ความเจริญและความมั่นคงของชาติ พัฒนาการทางด้านการเมือง การปกครอง สังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ศึกษาวิเคราะห์สาเหตุปัจจัยและผลของเหตุการณ์สำคัญที่มีต่อการพัฒนาชาติไทย เช่น สนธิสัญญาเบาว์ริงในรัชกาลที่ 4 การปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 การเข้าร่วมสงครามโลกครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ศึกษาวิเคราะห์บทบาทของไทยในสังคมโลกตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งวีรกรรมของบรรพบุรุษไทยและวิเคราะห์ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาและสร้างสรรค์ชาติไทย โดยใช้ทักษะการรวบรวมข้อมูล การสืบค้น การเชื่อมโยง การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การอธิบาย การสรุปความ ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของชาติไทย เกิดความรักและความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาไทย ตระหนักและเห็นความสำคัญในบรรพบุรุษไทยที่ได้ปกป้องและสร้างสรรค์ความเจริญให้กับประเทศชาติจนถึงทุกวันนี้

ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการพัฒนาการของภูมิภาคต่างๆของโลก และพัฒนาการทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของภูมิภาคต่างๆในโลกโดยสังเขป (ยกเว้นเอเชีย) อิทธิพลของอารยธรรมตะวันตกที่มีต่อการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกโดยสังเขป วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงที่นำไปสู่ความร่วมมือและความขัดแย้งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 เช่น สงครามโลกครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 สงครามเย็น องค์การความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนความพยายามในการขจัดปัญหาความขัดแย้ง โดยใช้ทักษะการรวบรวมข้อมูล การสืบค้น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การให้เหตุผล ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ทั้งด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ตระหนักและเห็นความสำคัญที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

มาตรฐานการเรียนรู้/ระดับชั้น/ตัวชี้วัด

ส 4.1 ม.3/1 , ม.3/2

ส 4.2 ม.3/1 , ม.3/2

ส 4.3 ม.3/1 , ม.3/2 , ม.3/3 ,ม.3/4